

Değerli İstinye Ailesi,
Sayın Okurlarımız,

KADAM Bülteninin iki aylık olarak hazırlanan Mayıs/Haziran 2024 sayısında dünyada barışı, uluslararası hukuku ve insan hakları ilkelerini yerle bir eden İsrail-Gazze savaşı bağlamında demokratik ülkelerde kamu diplomasisi ve demokratik tepki kültürünün baskılanmasına rağmen etkili olduğu konusunu Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca ve Arapça dillerinde yazdığımız bir kısa makalede ele aldık.

Bu sayımızda son aylarda gerçekleştirdiğimiz bazı faaliyetlerimizden de söz etmek istiyoruz. Bu faaliyetler arasında iki çevrimiçi panel bulunmakta. Bu panellerde kamu diplomasisi bağlamında Türkiye-Afrika ilişkilerini ve ardından da insani yardım diplomasisini kısaca ele aldık.

Diğer bir konumuz ise Antik Grek filozofu Platon'un "Devlet" adlı eserinin yedinci kitabında yer alan "mağara alegorisi". İnsanların gerçekliği ancak gösterildiği kadarıyla "gerçeklik" olarak algılayabildikleri fikri, kamu diplomasisi açısından üzerinde durulmaya değer bir husus. Toplumların kendilerine "empoze edilenleri" sorgusuz sualsiz gerçek olarak kabul etmeleri, kamu diplomasisi ve stratejik iletişim faaliyetleri açısından hiç kuşkusuz ciddi bir engel teşkil etmekte. Bu felsefi konuyu kamu diplomasisi tartışmalarına taşımanın yararlı olacağını düşündük.

Bu sayıdaki bir diğer konumuz ise günümüzün acil sorunlarından göç ve göçmen hakları. Küresel dengesizlikler, insanları bireysel veya gruplar halinde daha iyi yaşayabilecekleri coğrafyalara göç etmeye zorlamakta. Bu da çok ciddi insan hakları ihlallerinin ortaya çıkmasına yol açmakta. Kamu diplomasisinin önemli bir alanı haline gelen göç diplomasisini ve getirdiği fırsatları ele aldık.

Ayrıca Türkiye'nin Antarktika faaliyetleri, tarihin tahrifi ve kamu diplomasisi ve yapay zekanın kamu diplomasisi açısından ele alındığı görüşlerimiz de Bülten'in diğer konuları arasında.

Saygılarımızla iyi okumalar dileriz.
KADAM Yönetim Kurulu

Kısa Makale/Short Article/Kurzartikel/ Article Court مقالة قصيرة

GAZZE TRAJEDİSİ BAĞLAMINDA DEMOKRATİK ÜLKELERDEKİ PROTESTO HAREKETLERİ VE KAMUOYUNUN GÜCÜ

Gazze'de 7 Ekim 2023 tarihinden beri devam eden ve binlerce masum insanın hayatını kaybetmesine yol açan trajik çatışma, dünyanın birçok yerinde vicdan sahibi insanları üzme devam ediyor. Pek çok ülkede binlerce insan bu kabul edilemez duruma karşı gösteriler ve farklı aktiviteler düzenliyorlar. Ne yazık ki, bu tepkiler bugüne kadar İsrail Devleti'nin ve onu destekleyen devletlerin pozisyonunun değişmesini sağlayamadı.

Soykırım haline gelen bu kanlı çatışmada tarafların olabildiğince dünya kamuoyunu etkileme maksatlı faaliyetleri gündemleri işgal etmektedir. Başlangıçta İsrail açısından özellikle Batı kamuoylarını etkilemenin daha kolay olduğu ve destek sağlamada herhangi bir zorlukla karşılaşmayacağı düşünülebilirdi. Zira İsrail'in dünyanın pek çok ülkesinde etkili mevkilerde bulunan diaspora mensupları üzerinden finans, medya ve kültür alanlarını domine ettiği bilinmektedir. Gazze'de ağır askeri baskı altında kalan Filistin halkının ise devlet mekanizmalarını da etkisi altına alan bu güçlü siyasi aktörün karşısına çıkabilecek büyük bir gücü olmadığı, dolayısıyla başlatılan psikolojik savaşın baştan kaybedildiği düşünülmüştür. Fakat durum düşünülenin aksine gelişmiştir. En azından kamuoylarının farklı düşünebileceği hesaba katılmamıştır.

7 Ekim 2023'ü izleyen günlerde İsrail'in Hamas'ta olmayan hava gücü ile Gazze Şeridindeki yerleşim birimlerini bombalamaya başlaması büyük bir katliamın ilk habercileriydi. Acımasızca katledilen masum insanların feryatlarının duyulmaya başlamasıyla da birçok ülkedeki kamuoylarının vicdan muhasebesi yapmaya başladıkları ve tepkilerin, önce biraz çekinerek, sonrasında ise istikrarlı bir tarzda artmasına yol açtı. Hükümetleri İsrail'i destekleyen ülkelerde sivil toplum hatırı sayılır bir protesto hareketini gündeme taşıdı. Bu protesto hareketinin siyasal karar vericiler üzerinde ilk bakışta büyük bir etki yapmadığını, İsrail destekçilerinin aykırı fikirli yığınların sesine itibar etmedikleri söylenebilir. Fakat durum o doğrultuda gelişmedi. Özellikle ABD ve diğer batı ülkelerinde şiddet kullanılmayan protesto eylemlerine karışan veya destek verenlerin sert bir muamele ile karşılaşmaları kamu vicdanlarını etkiledi ve İsrail'in politikasına ve uygulamalarına karşı tepkiler daha da arttı.

Bu tepkilerin sonucunda, bir türlü ilan edilmeyen ateşkes ve durmayan katliamlar karşısında, kendi kamuoylarının tepkisine de bir nebze kulak vermeye başlayan İsrail destekçilerinin yumuşamaya başladıkları intibayı ortaya çıktı. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin ateşkes kararı ve batı dünyasında bazı devletlerin Filistin Devleti'ni tanıyarak İsrail yandaşlarının surlarında gedik açmaları ile İsrail'in devam eden katliamlarına olan "anlayışın" azalmaya başladığına tanık olunmaktadır.

Henüz Filistin halkının mağduriyeti sona ermiş değildir. HAMAS tarafından rehin alınan İsrailiilerin ve İsrail cezaevlerindeki Filistinlilerin salıverilmesi için yapılan görüşmelerin akıbeti halen bilinmemektedir. Fakat vicdanları yaralayan ve en önemli insan hakkı olan yaşam hakkını hunharca çiğneyen bir güce karşı barışçı bir şekilde ayaklanan sivil toplum bugünkü değişime kuşkusuz önemli katkıda bulunmaktadır. Sivil diplomasının gücü, kolay olmasa da böyle bir etki yaratmaya muktedirdir.

PROTEST MOVEMENTS AND THE POWER OF PUBLIC OPINION IN DEMOCRATIC COUNTRIES IN THE CONTEXT OF THE GAZA TRAGEDY

In this bloody conflict, which has become a genocide, the activities of the parties to influence world public opinion as much as possible dominate the agenda. Initially, one might have thought that it would be easier for Israel to influence Western public opinion and that it would have no difficulty in securing support. Israel is known to dominate the fields of finance, media, and culture through its diaspora members who hold influential positions in many countries around the world. It was thought that the Palestinian people, who were under heavy military pressure in Gaza, did not have much power to confront this powerful political actor, which also influenced the state mechanisms, and therefore the psychological war was lost from the beginning. However, the situation did not develop as expected. At least, it was not taken into account that public opinion might think differently.

In the days following 7 October, Israel began bombing the settlements in the Gaza Strip with the air power that Hamas lacked, which was the first harbinger of a great massacre. As the cries of innocent people being mercilessly slaughtered began to be heard, public opinion in many countries began to examine its conscience and reactions began to increase, first with some hesitation and then steadily. In countries whose governments support Israel, civil society has mobilized a significant protest movement. At first glance, one might think that this protest movement did not have much impact on political decision-makers and that Israel's supporters did not recognize the voices of the dissenting masses. However, the situation did not develop in this way. Particularly in the US and other Western countries, the harsh treatment of those involved in or supporting non-violent protests affected the public conscience, and reactions against Israel's policies and practices increased.

As a result of these reactions, the impression was created that the supporters of Israel, who started to listen to the reaction of their own public opinion to some extent, started to soften in the face of the unannounced ceasefire and the non-stop massacres. With the ceasefire decision of the United Nations Security Council the recognition of the state of Palestine by some states in the Western world, and the breach in the walls of the supporters of Israel, it is witnessed that the "understanding" for the ongoing massacres of Israel has started to decrease.

The victimization of the Palestinian people has not yet come to an end. The fate of the negotiations for the release of Israelis taken hostage by HAMAS and Palestinians in Israeli prisons is still unknown. However, civil society's peaceful resistance to a power that violates conscience and brutally violates the most basic human right, the right to life, has undoubtedly made a significant contribution to today's change. The power of civil diplomacy can have such an impact, even if it is not easy.

PROTESTBEWEGUNGEN UND DIE MACHT DER ÖFFENTLICHEN MEINUNG IN DEMOKRATISCHEN LÄNDERN IM ZUSAMMENHANG MIT DER GAZA-TRAGÖDIE

In diesem blutigen Konflikt, der sich zu einem Völkermord entwickelt hat, dominieren die Aktivitäten der Parteien, die öffentliche Meinung der Welt so weit wie möglich zu beeinflussen, die Tagesordnung. Ursprünglich hätte man annehmen können, dass es Israel leichter fallen würde, die öffentliche Meinung im Westen zu beeinflussen und dass es keine Schwierigkeiten haben würde, sich Unterstützung zu sichern. Israel ist bekannt für seine Dominanz in den Bereichen Finanzen, Medien und Kultur durch seine Diaspora-Mitglieder, die in vielen Ländern der Welt einflussreiche Positionen innehaben. Man ging davon aus, dass die palästinensische Bevölkerung, die im Gazastreifen unter starkem militärischen Druck stand, diesem mächtigen politischen Akteur, der auch die staatlichen Mechanismen beeinflusste, wenig entgegenzusetzen hatte und der psychologische Krieg daher von vornherein verloren war. Die Situation entwickelte sich jedoch anders als erwartet. Zumindest hatte man nicht damit gerechnet, dass sich die öffentliche Meinung ändern würde.

In den Tagen nach dem 7. Oktober begann Israel mit der Luftwaffe, die der Hamas fehlte, die Siedlungen im Gazastreifen zu bombardieren, der erste Vorbote eines großen Massakers. Als die Schreie unschuldiger Menschen, die erbarmungslos abgeschlachtet wurden, zu hören waren, begann die Öffentlichkeit in vielen Ländern, ihr Gewissen zu prüfen, und die Reaktionen nahmen zunächst zögerlich, dann aber stetig zu. In den Ländern, deren Regierungen Israel unterstützen, hat die Zivilgesellschaft eine starke Protestbewegung mobilisiert. Auf den ersten Blick könnte man meinen, dass diese Protestbewegung keinen großen Einfluss auf die politischen Entscheidungsträger hatte und dass die Unterstützer Israels die Stimmen der abweichenden Massen nicht anerkennen. Die Situation hat sich jedoch anders entwickelt. Vor allem in den USA und anderen westlichen Ländern hat die harte Behandlung derer, die sich an gewaltfreien Protesten beteiligten, die öffentliche Meinung beeinflusst.

LES MOUVEMENTS DE PROTESTATION ET LE POUVOIR DE L'OPINION PUBLIQUE DANS LES PAYS DÉMOCRATIQUES DANS LE CONTEXTE DE LA TRAGÉDIE DE GAZA

Dans ce conflit sanglant, qui s'est transformé en génocide, les activités des parties visant à influencer le plus possible l'opinion publique mondiale dominent l'ordre du jour. Au départ, on aurait pu penser qu'il serait plus facile pour Israël d'influencer l'opinion publique occidentale et qu'il n'aurait aucune difficulté à s'assurer un soutien. On sait qu'Israël domine les domaines de la finance, des médias et de la culture grâce aux membres de sa diaspora qui occupent des postes influents dans de nombreux pays du monde. On pensait que le peuple palestinien, qui subissait une forte pression militaire à Gaza, n'avait pas beaucoup de pouvoir pour affronter ce puissant acteur politique, qui influençait également les mécanismes de l'État, et que la guerre psychologique était donc perdue d'avance. Cependant, la situation n'a pas évolué comme prévu. Du moins, il n'a pas été tenu compte du fait que l'opinion publique pouvait penser différemment.

Dans les jours qui ont suivi le 7 octobre, Israël a commencé à bombarder les colonies de la bande de Gaza avec la puissance aérienne qui manquait au Hamas, ce qui était le premier signe avant-coureur d'un grand massacre. Au fur et à mesure que les cris des innocents massacrés sans pitié se faisaient entendre, l'opinion publique de nombreux pays a commencé à faire son examen de conscience et les réactions se sont multipliées, d'abord avec une certaine hésitation, puis de manière constante. Dans les pays dont les gouvernements soutiennent Israël, la société civile a mobilisé un important mouvement de protestation. À première vue, on pourrait penser que ce mouvement de protestation n'a pas eu beaucoup d'impact sur les décideurs politiques et que les partisans d'Israël n'ont pas reconnu les voix des masses dissidentes. Cependant, la situation n'a pas évolué de la sorte. En particulier aux États-Unis et dans d'autres pays occidentaux, le traitement sévère infligé aux personnes participant ou soutenant des manifestations non violentes a affecté la conscience publique et les réactions contre les politiques et les pratiques d'Israël se sont multipliées.

Ces réactions ont donné l'impression que les partisans d'Israël, qui ont commencé à écouter les réactions de leur propre opinion publique dans une certaine mesure, ont commencé à s'adoucir face au cessez-le-feu inopiné et aux massacres incessants. Avec la décision de cessez-le-feu du Conseil de sécurité des Nations unies et la reconnaissance de l'État de Palestine par certains États du monde occidental, et la brèche dans les murs des partisans d'Israël, on constate que la "compréhension" des massacres incessants d'Israël a commencé à diminuer.

La victimisation du peuple palestinien n'a pas encore pris fin. Le sort des négociations pour la libération des Israéliens pris en otage par le Hamas et des Palestiniens détenus dans les prisons israéliennes n'est toujours pas connu. Cependant, la résistance pacifique de la société civile à un pouvoir qui viole les consciences et viole brutalement le droit humain le plus fondamental, le droit à la vie, a sans aucun doute contribué de manière significative au changement d'aujourd'hui. Le pouvoir de la diplomatie civile peut avoir un tel impact, même si ce n'est pas facile.

الحركات الاحتجاجية وقوة الرأي العام في الدول الديمقراطية في سياق مأساة غزة

في هذا الصراع الدموي الذي تحول إلى إبادة جماعية، تهيمن أنشطة الأطراف للتأثير على الرأي العام العالمي قدر الإمكان على جدول الأعمال. في البداية، قد يعتقد المرء أنه من الأسهل على إسرائيل التأثير على الرأي العام الغربي وأنها لن تجد صعوبة في الحصول على الدعم. فمن المعروف أن إسرائيل تهيمن على مجالات المال والإعلام والثقافة من خلال أفرادها في الشتات الذين يشغلون مناصب مؤثرة في العديد من دول العالم. كان يُعتقد أن الشعب الفلسطيني الذي يتعرض لضغوط عسكرية شديدة في غزة لا يملك الكثير من القوة لمواجهة هذا الفاعل السياسي القوي الذي يؤثر في آليات الدولة، وبالتالي كانت الحرب النفسية خاسرة منذ البداية. ومع ذلك، لم يتطور الوضع كما كان متوقعًا. على الأقل، لم يؤخذ في الحسبان أن الرأي العام قد يفكر بطريقة مختلفة في الأيام التي تلت 7 أكتوبر، بدأت إسرائيل بقصف المستوطنات في قطاع غزة بالقوة الجوية التي كانت تفتقر إليها حماس، والتي كانت النذير الأول لمجزرة كبيرة. ومع بدء سماع صرخات الأبرياء الذين يتم ذبحهم بلا رحمة، بدأ الرأي العام في العديد من الدول بمراجعة ضميره وبدأت ردود الفعل تتصاعد، في البداية بشيء من التردد ثم بدأت تتصاعد بشكل مطرد. في البلدان التي تدعم حكوماتها إسرائيل، حشد المجتمع المدني حركة احتجاج كبيرة. قد يعتقد المرء للوهلة الأولى أن هذه الحركة الاحتجاجية لم يكن لها تأثير كبير على صانعي القرار السياسي وأن مؤيدي إسرائيل لم يعترفوا بأصوات الجماهير المعارضة. ومع ذلك، لم يتطور الوضع على هذا النحو. ففي الولايات المتحدة والدول الغربية الأخرى على وجه الخصوص، أثرت المعاملة القاسية للمشاركين في الاحتجاجات غير العنيفة أو الداعمين لها على الضمير العام وازدادت ردود الفعل ضد سياسات إسرائيل وممارساتها.

ونتيجة لردود الفعل هذه، نشأ انطباع بأن مؤيدي إسرائيل الذين بدأوا يصغون إلى حد ما لردود فعل الرأي العام في بلدانهم بدأوا يلينون أمام وقف إطلاق النار غير المعلن والمجازر التي لا تتوقف. ومع قرار وقف إطلاق النار الصادر عن مجلس الأمن التابع للأمم المتحدة واعتراف بعض الدول في العالم الغربي بدولة فلسطين، وتصعد جدران مؤيدي إسرائيل، بدأ "التفهم" للمجازر الإسرائيلية المستمرة في التراجع.

إن المظلومية التي يتعرض لها الشعب الفلسطيني لم تنته بعد. ولا يزال مصير المفاوضات من أجل إطلاق سراح الإسرائيليين المحتجزين كرهائن لدى حماس والفلسطينيين في السجون الإسرائيلية مجهولاً. ومع ذلك، لا شك أن مقاومة المجتمع المدني السلمية لسلطة تنتهك الضمير وتنتهك بوحشية أبسط حقوق الإنسان الأساسية، الحق في الحياة، قد ساهمت بلا شك مساهمة كبيرة في التغيير اليوم. إن قوة الدبلوماسية المدنية يمكن أن يكون لها مثل هذا التأثير، حتى وإن لم يكن ذلك سهلاً.

MAĞARA ALEGORİSİ VE GERÇEK-DİŞİLİĞİN KÜLTÜRÜ

Antik Grek filozofu Platon "Devlet" adlı eserinin yedinci kitabında (M.Ö. 4.yy.) günümüze kadar gelen ve algılamada niteliği değişmeyen "gerçek-dışılığın" çok isabetli bir tanımlamasını yapmıştır. İnsan tabiatının gerçeği algılamasında kendisine gösterilenin dışına çıkmakta çok da eğilimli olmadığı noktasından hareketle, bir mağaraya kapatılan insanlar kendilerine gösterilen "güneş" ve diğer objeleri gerçekmiş gibi algırlar ve mağaranın dışına çıktıklarında bu objelerin gerçeklerini gördüklerinde kendilerine gösterilenin aksini kabul etmek istemezler. Kısaca, insanlar gerçeklerden çok yanılsamalara (illüzyon) inanmaya yatkındırlar.

"Mağara Alegorisi" insanların gerçeği aramaları ve önlerinde gerçeklik ve hakikat olarak gördükleri şeylerle yetinmemeleri için bir uyarı çağrısı işlevi görmektedir. Alegoride, mağaradaki mahkûmlar, bir şeyleri sorgulamadığımız ve gerçeği aramadığımız takdirde varlığımızın nasıl olacağını sembolize etmektedir. Günümüzde bu sorgulama nasıl yapılacaktır, cevaplanması güç bir sorudur.

Bu durum aslında günümüz insanının algı sorununu da yansıtmaktadır. Bilginin büyük hızla üretilip dolaşıma sokulduğu dünyamızda bu bilgi yağmurunun alıcısı olanlar çoğunlukla mağaradaki mahkumlardan farklı değildir. Kendilerine gösterilen ve anlatılanın doğru olduğu ön kabulünden kendilerini kolaylıkla kurtaramamaktadırlar. 2016 Eylül ayında Economist dergisinin ilk kez kullandığı post-truth deyimi ile böylece küresel belirsizlik ortamında uluslararası politikada hakikatin azalmasına ya da hakikate duyulan saygının kaybolmasına vurgu yapmıştır. Bu durumun önemli sorumlularından biri hiç kuşkusuz kontrol dışılıktan büyük ölçüde istifade eden sosyal medya olgusudur. Diğer önemli bir sebep de doğru veya yanlış bilginin çok hızlı üretilip yıldırım hızıyla dolaşıma sokulmasıdır. Bu bilginin alıcılarının kültür seviyelerine göre tükettiklerinin muhasebesini yapma olanakları çok daralmıştır.

Bu denli hakikat dışı “bilgi” dolaşımının olduğu, illüzyonların gerçekliklerin önüne geçtiği ve algıların o nispette istismar edildiği çağımızda Platon’un Mağara Alegorisi sürekli yaşanan ve üretilen bir unsur olarak düşünülmelidir. Muhataplarla diyalog içine girip karşılıklı doğru bilinenlerin tartışılması imkanını sağlayan kamu diplomasisi, hangi yöntemini kullanırsa kullansın doğru bilinen yanlışların karşısında büyük zorluklarla karşılaşmaktadır. Milattan önce 4. yüzyılın gerçeği bugün de kamu diplomasisinin felsefesini ve uygulamasını yakından ilgilendirmektedir.

KAMU DİPLOMASİSİNİN ÖNEMLİ SORUNU: TARİHİN TAHRİFİ VE ALGILARIN İSTİSMARI

Tarih Hırsızlığı Tanıtım Yazısı

Jack Goody, *Tarih Hırsızlığı* adıyla Türkçe 'ye çevrilen kitabında, “(...) tarih yazımı aracılığıyla tarihin Batı tarafından ele geçirilişini anlatıyor. Bu “hırsızlık”, geçmişin çoğu zaman Batı Avrupa ölçeğinde yaşanmış süreçlere göre kavramsallaştırılıp sunulmasını, ardından da dünyanın geri kalanına dayatılmasını ifade ediyor.

Bazı tarihçilere göre Rönesans'tan, bazılarına göre ise ancak 19. yüzyıldan itibaren küresel ölçekte üstünlüğü ele geçiren Batı'nın bu öne geçişinin nedenlerinin araştırılması 19. ve 20. yüzyıl tarih yazımının tercihli konularından biri oldu. Jack Goody bu tarih yazımını, Marx, Weber, Norbert Elias, Fernand Braudel, Moses Finley ve Perry Anderson gibi kuramcılar ve tarihçiler üzerinden inceleyip eleştirel bir bakış geliştirirken, “Batı niye üstün geldi? Doğu niye geri kaldı?” sorusunu hem Avrupa-merkezci perspektifi, hem de dayandırıldığı olgusal zemindeki hatalar bakımından çok ciddi bir eleştiriye tabi tutuyor. Demokrasi, kapitalizm, bireycilik ve aşk gibi kurumların bulunuşunu sadece Batı'ya mal etmenin, diğer kültürlerle yönelik bir hırsızlık olduğunu vurgulayan Goody, farklı kültürleri bir arada incelemeye olanak verecek ve modası geçmiş basit Batı/Doğu karşılaştırmalarının yerini alacak yeni bir karşılaştırmalı yöntem öneriyor.”

Ulusların geçmişi ve kimliği hakkında bilgi veren tarih, geçmişin belgelere dayanarak yeniden inşası ilmidir. Bu inşa sırasında çeşitli nedenlerle “gerçek” olarak kabul edilen unsurlar çoğunlukla sorgusuz sualsiz kabul görebilmekte, siyasal ve ideolojik esintilerin etkisiyle tarihin uydurma bilgilerle doldurulduğuna tanık olunmaktadır. Tarih tefsirinin ideolojinin emrinde gerekli tenkit aşamalarından geçirilmemiş belgelerle tahrifi yaygın bir uygulamadır ve uluslararası karşılıklı anlayış ve barışa kati surette hizmet etmemektedir.

Tarihçi Jo Hedwig Teeuwisse de “Fake History - Hartnäckige Mythen aus der Geschichte” (Sahte Tarih - Tarihin İçinden İnatçı Mitler) adlı popüler tarih eserinde gerçekmiş gibi sorgulanmadan kabul edilen sözde tarihi gerçekleri örnekleriyle ele almaktadır. Bu örnekler arasında bir tanesi yüzyıllardır doğru olduğuna inanılan bir söylemdir. Buna göre, Fransa Kraliçesi Marie Antoinette’in halkın açlık çekmesi üzerine “ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler” dediği yüzyıllardır varsılların yoksulların sıkıntılarına kaygısız kaldıkları şeklinde bir metafor olarak kullanılmaktadır. Acaba Marie Antoinette bu sözleri gerçekten sarf etmiş midir (Teeuwisse, 2023: 27-30)? Bu sözleri Marie Antoinette’in söylediğine ilişkin herhangi bir kayıt bulunmamıştır. Ancak söz konusu ifadelerin Avusturya’da bir prensesin kullandığına ilişkin kanıt bulunmuştur. Marie Antoinette pasta-ekmek karşılaştırmasının yapıldığı tarihlerde küçük bir kız çocuğudur.

O halde Marie Antoinette’in neden bu sözü söylediği kabul edilmiştir. Jo Hedwig Teeuwisse’ye göre söz, Jean-Jacques Rousseau’nun hatıratının 6. Defterinde yer almıştır. Adı belirtilmeyen bir prenses aç kalan çiftçiler için “ekmek bulamıyorlarsa brioche yesinler” (Fransızların severek yediği bir çeşit çörek) demiştir. Hikâye 1766 veya 1767 yılında yazılmış, 1782 yılında da yayınlanmıştır. O tarihte Marie Antoinette henüz 11 yaşındadır. Bu hikâyeyi Rousseau’nun muhtemelen başkalarından işitmiş olduğu anlaşılmaktadır. Yüzyıllar boyunca varsılların yoksulların haline kaygısız kalmalarına ilişkin bir metafor olma ihtimali yüksektir.

Fransız Devrimi sırasında Cumhuriyetçiler, yıkılan hanedanın mensuplarına karşı nefret dolu söylemler geliştirmişlerdir. Marie Antoinette de bu nefret devrinin söylemlerinden nasibini fazlasıyla almıştır. Ancak ekmek-pasta söylemi kendisinin giyotin altında can verdikten onlarca sene sonra popüler olmuş ve kendisine atfedilmiştir.

Bu hikâyeden çıkarılacak sonuç, ortaya atılan ve doğru mu yanlış mı olduğu test edilmeden kabul gören söylemlerden arınmanın ne denli güç olduğudur. Örneğin bir ulus hakkında asılsız bir iddiada bulunulduğunda o iddianın asılsızlığını ispat etmek çok güçtür. En yakın bir örnek 1915 olayları ile ilgili Ermeni iddialarıdır. Yapılmamış olan bir soykırım üzerinden Türk ulusunu karalamak konusunda bu iddiaları ortaya atanların yüz yılı aşkın bir zamandır faaliyetleriyle başarılı oldukları ve sözde soykırım suçunun Türk Milleti ile birlikte anılması hedefine ulaştıkları bilinmektedir. İşte bu noktada stratejik kamu diplomasisi yöntemleri ile gerçek dışı iddialarla mücadele etmek mümkündür.

GÜNÜMÜZÜN GÜNAH KEÇİLERİ: GÖÇMENLER

2023 yılı sonunda dünya genelinde 117,3 milyon kişi zulüm, çatışma, şiddet, insan hakları ihlalleri ve kamu düzenini ciddi şekilde bozan olaylar sonucunda zorla yerinden edilmiştir. Bu kategoriye giren düzensiz göçmenlerden göç sırasında hayatını kaybedenlerin sayısı ise 2024 yılında 8000'i bulmuştur. Düzensiz göçmenler herhangi bir güvence altında olmadığı gibi, özellikle göçmenlerin gitmek istediği ülkeler meseleye sadece güvenlik mülahazalarıyla bakmakta, insan hakları ihlallerini umursamamaktadırlar. Uluslararası göç yönetişimi bugüne kadar sorunları aşmakta başarısız olmuştur.

Sığınmacı ve mülteci sayılarına ek olarak yaklaşık 170 milyon kişi de doğduğundan başka bir ülkede çalışma hayatının içindedir. Göçmen kökenli olup da göç ettiği ülke vatandaşlığına geçenlerle birlikte dünya genelinde 300 milyon kişinin göçmen ve göçmenlerin sonraki kuşaklarına mensup olduğu söylenebilir. Dünyada eşitsizlikler, siyasal baskılar ve insan hakları ihlalleri bu sayının önümüzdeki on yıllarda daha da artacağını göstermektedir.

Hangi kategoriye mensup olurlarsa olsun, göçmenlerin yoğun olarak yaşadıkları ülkelerde ev sahibi toplumun dirliğine, düzenine ve refahına tehdit oluşturduklarına ilişkin algı yaygındır. Göçmen işçilerin istihdama yaptıkları katkının yanında tüketici olarak da ülke ekonomilerine yaptıkları katkılar güvenlikçi yaklaşımlar tarafından önemsizleştirilmiş, ırkçılık üzerinden yürütülen insan hakları ihlalleri de meşrulaştırılmıştır. Bu durum ilgili ülkelerin dünya üzerindeki imajı bakımından zararlı olmakla birlikte, güvenliğin güvence altına alınması meselesi daima bu imaj yitirme olgusundan daha çok öne çıkmaktadır.

Türkiye’de Suriyeli sığınmacılar için hazırlanan kamplardan biri.

Göçmenlerin yoğun olarak yaşadıkları ülkelerde devlet politikaları ve uygulamalarının, aynı zamanda da toplumda yeşererek göçmen karşıtı tutum ve kanaatlerin ülke imajlarına verdiği zarar hemen değilse de bir müddet sonra etkisini gösterecektir. Günümüzde bazı siyasal aktörler tarafından bir süredir seçim malzemesi yapılan sığınmacılar aslında Türk kültürüne yabancı olan ırkçılıkla Türkiye’nin adının birlikte anılması sonucunu getirmiştir. Suriye ve Afganistan’dan ülkemize gelen sığınmacılara karşı köpürtülen ve yanlış bilgilerle desteklenen yabancı aleyhtarı söylem hiç kuşkusuz Türkiye’nin itibarına dış dünyada zarar vermektedir. Kendi yabancılarla ilgili politikalarını, mevzuatlarını ve uygulamalarını göz ardı eden geleneksel göçmen kabul eden ülkeler ağız birliği etmişçesine Türkiye’nin büyük özveriyle ekmeğini paylaştığı ve aslında toplumun kayda değer bir tepki de göstermediği sığınmacılar konusunu Türkiye’yi suçlamak ve değersizleştirmek için kullanmaktadırlar.

Kamu diplomasisinin birçok alanı vardır. Bu alanların her biri zaman zaman şartlara göre biri bir diğerinden daha önemli addedilebilmektedir. Günümüzde Türkiye açısından üzerinde durulması gereken kamu diplomasisi alanlarından biri de göç diplomasisidir. Böylece iç siyasal kaygılarla ülke imajının bozulmasına neden olanların gerçeği yansıtmadıkları dışımızdaki dünyaya anlatılacak ve itibarımıza kastedenlerin oyunları da boşa çıkartılacaktır.

TÜRKİYE’NİN ANTARKTİKA ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ VE KAMU DİPLOMASİSİ

Türk Araştırma Ekibi Antarktika’da

Bazı diğer gelişmiş ülkelerle birlikte Türkiye de 2019 yılından bu yana Antarktika’nın geleceğinde söz sahibi olmak için girişimlerde bulunmaya başlamıştır. Aslında bu konuda Türk hükümeti 2017’de iradesini şekillendirmişti. Alınan kararın üzerinden geçen iki yıl zarfında gerekli hazırlıklar yapıldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, “nihai hedefin Antarktika Anlaşmalar Sistemi’nde gözlemci ülke statüsünden danışman ülke statüsüne geçerek kıtanın geleceğinde söz sahibi olmak” olduğunu açıkladı.

Antarktika Bilimsel Araştırma ve Bilim Üssü Projesi, Cumhurbaşkanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumluluğunda ve İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Kutup Araştırmaları Uygulama Araştırma Merkezi (PolReC) koordinesinde yürütülüyor. Türkiye, Şubat 2019’da 3. Ulusal Antarktika Bilim Seferi kapsamında Antarktika’daki Horseshoe Adası’nda geçici Türk Bilimsel Araştırma Kampı kurdu. Türk bilim insanları bugüne kadar Antarktika’ya 8 sefer gerçekleştirdi ve çok sayıda bilimsel araştırma yapıldı.

Günümüzde Antarktika üzerinde hak iddia eden ülkeler İngiltere, Fransa, Şili, Arjantin, Yeni Zelanda, Avustralya ve Norveç’tir. Türkiye hak iddia eden ülkeler arasında olmamakla birlikte yaptığı bilim seferleriyle özgün araştırmalara imza atmış ve bu bağlamda varlığını ispat etmiştir. Türkiye’nin ulusal itibarı ve dolayısıyla kamu diplomasisi açısından konuya bakıldığında Antarktika araştırma sürecine dahil olmasının çok kıymetli bir girişim olduğu izahtan varestedir.

YAPAY ZEKANIN KAMU DİPLOMASİSİ ÇALIŞMALARINI DESTEKLEME VE GELİŞTİRME KONUSUNDAKİ BÜYÜK POTANSİYELİ

Günümüzde en çok gündem yapan konulardan biri olan yapay zeka (YZ) tabanlı duyarlılık analizi araçları diplomatların "ulusal politikalara ilişkin hakim algıları veya belirli olaylara verilen tepkileri anlamalarına" yardımcı olmaktadır. Böylece kamu diplomasisi uygulayıcıları dezenformasyon ve kötü niyetli etki kampanyalarına karşı koymak için dikkat ve kaynakları nereye odaklamaları gerektiğini anlayabilmektedirler.

YZ'nin veri toplama yetenekleri, diplomatların ülkelerinin ulusal çıkarlarını ve eylemlerini "yabancı medyanın nasıl tasvir ettiğini analiz etmelerine" ve ardından etki yeteneklerini geliştirmek için yerel bilgi ve sosyal yardım çabalarına "ince ayar yapmalarına" yardımcı olmaktadır. Sosyal medya platformlarındaki etkileşim ve yorumların YZ destekli analizi de kamu diplomasisi tarafından üretilen içeriğin performansını değerlendirmek için kullanmaya müsaittir. YZ platformlarının kullanımının (ve kötüye kullanımının) bir sonucu olarak, bilgi alanı "önümüzdeki on yıllarda devletlerin rekabet edeceği en önemli alan" haline gelmiştir.

Küresel bilgi alanının artan asimetrisini yönetmek için, kamu diplomasisi uygulayıcılarının, uygun eğitim ve önlemlerle, yapay zekanın bir bilgi toplama ve işleme aracı olarak potansiyelinden yararlanması mümkün görülmektedir. YZ bundan sonraki kamu diplomasisi araştırmalarında önemli bir yer işgal etmeye adaydır. Bu konuya Bülten'in gelecek sayılarında da etraflıca değineceğiz.

FAALİYETLERİMİZ

Türkiye'nin Afrika'da Artan Varlığı ve Somali Antlaşması

Prof. Dr. Osman Can ÜNVER
KADAM Müdürü
İstinye Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Kamu Yönetimi

Dr. Tunç DEMİRTAŞ
Mersin Üniversitesi
SETA Vakfı

Dr. Kaan DEVECİOĞLU
ORSAM

11 Mart 2024 Pazartesi günü saat 14:00'de çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir.

İNSANİ DİPLOMASİ

İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ
KADAM
KAMU DİPLOMASİSİ
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Dr. İbrahim ALTAN
Cumhurbaşkanlığı Sosyal Politikalar Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Osman Can ÜNVER
KADAM Müdürü
İstinye Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Kamu Yönetimi

Dr. Yahyahan GÜNEY
Yeryüzü Doktorları/Başakent Tıp Merkezi

25 Mart 2024 Pazartesi günü saat 14:00'de çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir.

Değerli okurlarımız, kadam.istinye.edu.tr adresli web sayfamızı da izlemenizi ve eleştirilerinizi kadam@istinye.edu.tr adresimize iletmenizi istirham ediyoruz.